

Nagyvárad Estilap

Főszerkesztő: MARTON MANO

Kiadóhivatal: Hegedűs Hirlapiroda
Szerkesztőség: Károly herceg (Szilágyi Dezső)-utca 6.

Felelős szerkesztő: KATONA BÉLA

Leszerelési konferenciát készít elő a Népszövetség

Az egész világra ki kell terjeszteni a döntőbírói szerződést — A genfi magyar delegáció és a kisebbségi kérdés

— Az Estilap eredeti távirata —

Genf-ből jelentik: A Népszövetség tegnapi közgyűlésének programján szerepelt a bizottsági jelentés a kisebbségi védelem eljárásáról. A közgyűléshez erre vonatkozóan a következő határozati javaslatot terjesztették:

— A közgyűlés tudomásul veszi a hatodik bizottság jelentését és a kisebbségek védelme tekintetében helyesli a jelentésnek azt a részét, amely a tanács művéről, a titkárság munkájáról és azokról az intézkedésekről szól, amelyeket a közgyűlés határozatainak végrehajtása céljából tettek.

A közgyűlés felkérte a Népszövetség főtitkárát, hogy közölje a tanácsal azt a vitát, amely ez ügyben a hatodik bizottság előtt lefolyt.

Ezután Apponyi Albert gróf jelentkezett felszólalásra. Sajnálja, — ugymond — hogy a magyar delegáció nem fogadhatja el az imént benyújtott javaslatot, amely szerint a Népszövetség közgyűlése fenntartás nélkül elismerést szavazna meg a Népszövetség tanácsának és főtitkárságának a kisebbségi kérdésben tanúsított eljárásáért.

— Néhány nappal ezelőtt — folytatta beszédét Apponyi gróf — a közgyűlésen rámutattam az eljárási szabályok hiányosságára, amely lehetlenné teszi kielégítő eredmények elérését. Fel is vettem bizonyos irányeszméket, melyeket nem formuláztam javaslat formájában, mert szerintem a közgyűlés nem határozhat a tanács eljárási módjáról, mint hogy a tanács az egyezségi okmány szellemében autonóm testület. Az irányeszméket élénk bírálat tárgyává tették a bizottság ülései keretében, amelyeken, sajnos, nem vehettem részt, mivel néhány napra el kellett távoznom onnét. Nem volna helyénvaló a bírálatokra a közgyűlésen válaszolni, csupán azt megjegyezni, hogy nem áll az, ami a bi-

rálat sarkpontja volt, hogy tudniillik

ezeknek az irányeszméknek az elfogadása a kisebbségi szerződések módosítását tenné szükségessé.

Ezt az állítást kész vagyok bebizonyítani, amikor a kérdésre visszatérünk. Most csak újból ajánlom a tanács figyelmébe az előbb említett irányeszméket és anélkül, hogy névszerinti szavazást kérnék, kijelentem, hogy a magyar delegáció a szavazástól tartó-

zkodni volna kénytelen, ha névszerinti szavazást rendelnének el.

Apponyi grófnak e bejelentése nagy feltűnést keltett. — Hyman's belga delegátus szükségesnek tartotta leszögezni, hogy

a Népszövetség tanácsa minden kezdeményezést, tehát Apponyi javaslatát is figyelembe fogja venni.

A francia delegáció nevében Jo uvenel szenátor kijelentette, hogy a jelentést a bizottságba egyhangulag elfo-

gadták és így ő nem érti, hogy Magyarország delegációja miért akar egyszerre a szavazástól tartózkodni.

Végül is a közgyűlés elfogadta a hatodik bizottság jelentését a kisebbségi kérdésekről és a határozati javaslatot.

A leszerelési albizottság határozati javaslatot terjesztett a közgyűléshez és felhívja a Népszövetséget,

hogy a leszerelési konferencia előmunkálatait kezdje meg.

A javaslat üdvözlö az egyes államoknak a döntőbírói bizottsági szerződés kötésére irányuló fáradozását. Ilyen szerződések nem korlátozandók bizonyos területekre, hanem az egész világra kiterjesztendők.

A bukaresti Semmitőszék szenzációs döntése egy rendelkezési állományba helyezett bíró ügyében

Bukarestből jelenti a Rador: A Semmitőszék erdélyi szekciója tegnapi ülésén tárgyalta Czelli Albert dévai törvényszéki bíró panaszát, akit az elmúlt évben 33 évi hivatali szolgálat után rendelkezési állományba helyeztek és ez

időtől kezdve semmiféle illetményét nem folyósították és a nyugdíjbizottság sem intézkedett ügyében.

A Semmitőszék helyt adott a bíró panaszának és kötelezte az igazságügyminisztert, hogy a ren-

delkezési állományba helyezés kezdetétől fogva a nyugdíjbizottság határozatának közléséig a bírónak teljes fizetését utalja ki. Ez a határozat precedens jellegénél fogva nagyjelentőségű.

KÜLFÖLD

Kik voltak Tisza István gyilkosai?

Az életfogytiglan elítélt Sztankovszky Tibor feltárja a véres októberi nap rejtélyét

— Az Estilap eredeti távirata —

Néhány hét előtt terjedt el a hír, hogy a szegedi Csillagbörtön lakója, Sztanykovszky Tibor, volt zászlós felszólította intézett dr Földváry Béla ügyvédhez, hogy keresse fel őt a szegedi Csillagbörtönben, mert Tisza István gróf meggyilkolásának körülményeiről fontos közléseket akar tenni. Már akkor köztudomásra jutott, hogy Sztanykovszky, akit tudvalevően Tisza gróf meggyilkolásának vádjáért ítélték el, meg akarja nevezni Tisza István igazi gyilkosát, mert mindazok, akik ellen ilyen cimen eljárás folyt, Sztanykovszky szerint egytől-egytig ártatlanok.

Sztanykovszky közlése a magyar sajtóban nagy hullá-

mokat vert. A Népszavában Fényes László, a bátor, igaztollu újságíró, — aki maga is szenvedő hőse volt annak a hajszának, amely annak idején a bűnügy nyomozását politikai szempontokkal keverte össze — hosszú cikkekben ismertette a szövevényes nyomozás cselvetéseit.

A bűnügyben történt fordulat felizgatta a politikai kedélyeket és egymásután szóltak meg azok, akik akár cselekvő, akár szenvedő szereplői voltak az éveken keresztül húzódó pernek. Megszóltak többek közt Friedrich István a kurzus első miniszterelnöke is, aki melankolikus hangon nyilatkozatában elmondotta, hogyan akarták őt Huszárré Károly

miniszterelnök és Vild József volt vezérkari százados, nemzetgyűlési képviselő a Tisza-gyilkosság perébe beleráncigálni. Felelevenítették Kovács Lajos vizsgálóbíró öngyilkosságának részleteit és fényt derítettek az egykori forradalmi főkapitány, Dietz Károly vezérése alatt működő külön nyomozó iroda mesterkedéseire. — Felelevenítették az éjjeli kihallgatások, szerkesztések, a helyszíni szemlé minden titokzatosságát, rejtélyeit.

Dr Földváry E. 2000
véd ezalatt Pesthy i
ságügyminiszterhez bea
intézet, amelyben eng
kért arra, hogy meglá
hassa a szegedi Csillag

...biztató ikeretét kapott liutt.
...ner, ha megmarad amellett a
...vallomása mellett, hogy része

x Számos elismerőlevél bizonyítja az Ági krém csodás hatását

Tegnap este rendezte meg szép számu publikum jelenlétében a nagyváradí Törekvés klubközi borkozóversenyét. A Katholikus Kör terme este 8 órára csaknem megtelt és egyfolytában hajnali 3 óráig tartottak a versenyek. A győzelem ismét a váradi Törekvésé volt. Különösen a Mansberg-fivérek voltak kitűnő kondícióban, úgy, hogy ugyszólván minden ellenfelüket sikerült legyőzniök.

Abrahám József különös utazása Maroshévízről Pest felé

Tegnap reggel a kolozsvári személyvonattal különös utas érkezett. Csakugyan ritkán találkozunk ilyen a vonaton. Harmadosztályon jött, tehát nem olyan egyéniség, akiről azt szokás mondani, hogy a város illusztris vendége, bár valószínűleg jó volna megtudni, nem-e inkább előkelőbbek a harmadosztály utasai, mint a plüsspamlagok sok kitünősége.

Szóval megérkezett az utas és mindjárt az állomáson szokatlan szenzációt keltett. Utitársai dédelgetve fogták körül, egész sereg pártfogója volt, asszonyok lelkesedve ölelgettek, csókolgatták. Megnyugtató: az utas sem nagy politikus, sem nagy primadonna nem volt, sőt éppen aprócska kékszemű kedves fiú, öt-hat éves, aranyos székely göbé. Kezecskejében kis fehér batyut lóbált. A csizmája szárában egész komoly nádpálca fityeggett. És a kis ember nyakában kemény papírtábla lógott, a melyen nagy pókláb betűkkel ezek a sorok voltak olvashatók:

Kéretik minden jó ember, sziveskedjen ezen Abrahám Józsefet, ki 6 éves és Maroshévíz községbe való kegyesen eljuttatni Budapestre, hol özvegy édesanyja Abrahám A. Istvánné a Kovald-tele festő gyárában kézimunkás. — Tisztelettel öreg Abrahám A. Lajos, szegény, tehetetlen nagypapa.

A kis fiúnak semmiféle más okmánya nem volt. A drága okos kis bűfő, akit egész uton jól tartottak, mindössze 35 lejt hozott hazulról, de az állomáson hamarosan, percek alatt gyűlt össze vagy ötszáz lejt, amit a kis bogár óvatosan a csizmaszárába gyömöszölt.

Starra: rendőrkapitány azonnal pártfogásába vette a kicsikét és Ghisoiu inspektorral együtt mindent megpróbált, hogy Józsefet elszállíthassa. Azonban minden fáradozás meddő, mert hiszen utle-

vél nélkül még a legnagyobb úr: a gyerek sem utazhat.

A kicsi most Bacsó Lajos derék iparos polgár gondozásában van, ahol két egyivásu kis cimborával most már megfér addig, amíg csakugyan elutazhat a már is mutatkozó jóakaratu hatósági segítséggel édesanyjához.

B. J.

A kölni zónát november közepén kiüríti az antani

— Az Estilap eredeti távirata —

Berlinből jelentik: A Berliner Tageblatt a szövetségesek koblenzi Rajna-bizottságától úgy értesül, hogy a kölni zónát, amely 1918 óta megszállás alatt van, ez év novemberének közepén kiürítik.

A kölni zóna kiürítése a versaillesi békeszerződés értelmében már ez év januárjában esedékes lett volna, azonban a németországi katonai ellenőrző bizottság véleménye alapján a szövetségesek elhalasztották a kiürítést. Hogy most aztán elhagyják az angol, francia és belga csapatok Köln vidékét, annak jelentősége tagadhatatlanul nagy, mert hiszen arról van szó, hogy a kölni zóna kiürítése után komolyan fognak tárgyalni a francia-német közeledés lehetőségéről.

Meghalt a váradi villamos- baleset áldozata

Orizetbe vették a kocsivezetőt

Az Estilap tegnapi számában már röviden hírt adtunk a nagypiaci villamos balesetről, amelynek áldozatát, Tripa Ilie, 65 esztendősnapszámot, könnyebbnek látszó sérülésekkel beszállították a kórházba. Tüzetesebb orvosi vizsgálat során aztán kiderült, hogy

az öreg Tripa súlyos belső sérüléseket szenvedett és tegnap este belső vérzés következtében meghalt.

A rendőrség Bitó Imrét, a gázoló villamos kocsit vezetőjét orizetbe vette. Bitó Imrét ma délután átkísérték a királyi ügyészség fogházába.

Skutarit az albán felkelők elfoglaltak

Olaszország beavatkozására készül Albániában

— Az Estilap eredeti távirata —

Belgrádból jelentik: A Pravda értesülése szerint az albániai zavargások egyre komolyabb jellegűt öltenek. Allitóltag Skutarit elfoglalták a felkelő bandák. Jugoszlávia és Olaszország hír szerint közbe akarnak lépni, hogy rendet teremtsenek.

Szerb körökben nemi nyugtalanságot keltenek az albániai legújabb események, mert az a balkáni atmoszféra feszülését eredményezheti.

„A pap ne csináljon üzleteket”

A budapesti lorabbi a csodarabbi-kuriosus ellen

— Budapesti tudósítónktól. —

Heteken keresztül foglalkoztatva mondhatni: egész Közép-európa újságolvasó közönségét Friedlander Herman olaszliszkai csodarabbi esete. A csodarabbi tudvalevően hamis pénz forgalomba való hozatala miatt letartóztatott és két heti fogság után helyezték szabadlábra, de az eljárást tovább folytatják ellene.

Egy budapesti újságíró felkereste Hevesi Simon dr. főrabbit és megkérdezte a csodarabbi-ról való véleményét. Hevesi dr. főrabbi így válaszolt:

— Az egyházi szervezet hivatalosan nem ismer csodarabbit. Senkit sem lehet megválasztani, vagy kinevezni csodarabbinak. A rabbik ordináció útján kapják megbízásukat hivatásuk teljesítésére. Va-

lakit csodarabbinak vagy a közönség naiv hite, vagy a saját egyéni önmagáról alkotott véleménye minősíti.

— Voltak esetek, hogy csodarabbi hírében álló emberek mintegy a maguk szellemét átruházni próbálták egy-egy követőjükre, vagyis annak a maguk nimbuszából kölcsönöztek. Maga a csodarabbiság azonban ellentétben áll a rabbikus iránnyal. Lelkiismereti kérdésekben és lelki ügyekben forduljanak a hívek papjukhoz. Ez nem zárja ki, hogy a pap bátorító szavai a beteg gyógyulását elősegíthetik, vagy a papnak tanácsa bonyolult helyzetekben a küzdő embernek javára nem szolgálhat, de ezt a papnak ingyen kell tennie üzletet csinálni ebből nem egyez-

tethető össze a papi hivatás méltóságával. Mi a magunk részéről óva intjük a híveket, hogy arra az utra térjenek, amely ilyen csodatévő és amellyel emberi erővel összefüggő módszerektől vár kivételes segítséget.

Rablóbanda sortúze egy vonatra

— Az Estilap eredeti távirata —

Sanghaiból jelentik: A hongkong-kantoni vonatra egy kínai rablóbanda sortúzet adott. A vonaton utazó amerikaiak sértetlenül madadtak. Négy kínai utas megsebesült.

A CÉGTÁRS LEVELEZ

A német fűszerkereskedők lapja közli ezt a kis írást:

A Bleiveisz és Angenehm fűszerkereskedő cég egyik beltagja, Angenehm Miksa magánügyben elutazik két napra. A második napon a következő levelet kapja hazulról társától:

Kedves Miksa! Légy szíves sürgősen vásárolj egy zsák borsot, mert elígyott. Természetesen a legjobb minőségűt, te már tudni fogod, hogy hol vegyed. Egyébként most lemegyek a raktárba és utánanézek, hogy van-e még a szakfűszerekből és a vaniliából...

Már visszajöttem. Tehát szakfűszere és vanília nincs szükségünk, ezekből még nagy készletünk van, de borsot is találtam lent még néhány kilót. Ugy-hogy nagyon kériek, mégse küldj borsot, mert bőven elvagyunk vele látva.

Üdvözlő Bleiveisz.

Újfajta tankok egy angol hadgyakorlaton

— Az Estilap eredeti távirata —

Londonból jelentik: Southampton környékén, negyven-ezer emberrel, száz repülőgéppel, tankokkal, páncélautókkal és mindenféle modern hadiszerrel megkezdődtek az angol hadgyakorlatok. Ezen a hadgyakorlaton próbálják ki az újfajta, minden akadályon keresztültörő, ötvenkilométeres sebességű angol tankokat, a melyek egyméteres vízben is a legnagyobb sebességgel futnak és könnyűszerrel átalakíthatók páncélkocsikká. A hadgyakorlatokra ideérkeztek Franchet d'Espary és Weigend francia tábornokok is.

* Vegye meg a Record divatlap legújabb számát szabás-ívvvel, igen szép modellekkel a legszebb kis olcsó divatlap. — Kapható a Hegedűs Hírlapirodában. Ár 30 lei.

Orlasi választék
divatmellényekben
CHIC-áruházban.

Játékok PARKAS-Aruházban
Nc. lorga 5.

Tabéry: Szarvasbika Ár 160 lei

Selyemernyőket

és bátkolásokat izléses kivitelben
Budapestről érkezett munkaerővel
garancia mellett vállal

Hagyományos

villanyszerelő Reg. Maria (Bémer)-tér

Szőrmecárunk óriási választékban MASITS
feltűnő olcsó árban

szücsüzletében
Vlahuța (Sz. János-u.) 2.

HIREK

* Az idegrendszer betegségei. Az érzéki és lelki élet beteges állapotai. Irta: August Forel. Ára 110 lei. Kapható a Hegedüs Hirlapirodában.

* Ma van a Zsidó Árvagondozó közgyűlése. Az Erdélyi Zsidó Árvagondozó helyi csoportja folyó hó 23-án este fél 8 órakor tartja ez évi közgyűlést az orth. izr. hitközség tanácstermében, melyre a t. tagokat ezután hívja meg. — Tárgysorozat: 1. Évi beszámoló. 2. Tisztújítás. 3. Delegátus választás az okt. havi cluji nagygyűlésre. 4. Indítványok. A tárgysorozat fontosságára való tekintettel tisztelettel kéri a tagokat, hogy a közgyűlésen okvetlenül megjelenni sziveskedjenek. Oradea-Mare, 1925. szeptember hó. Nussbaum Sámuel elnök, Dr Kohányi Rezső titkár.

* Die Wienerin legújabb száma megérkezett a Hegedüs Hirlapirodába, nagyon szép modellekkel és szabás mintával. Ára 40 lei.

Premier Ambra kölnivizet használ ma egész Páris.

* Publicatiune! Se aduce la cunostinta publica, ca piata de alimente din str. General Holban sa deschis saca in viitor brevete industriale se vor elibera numai pe aceasta piata, totodata se aduce la cunostinta vanzatorilor, ca nu pot vinde numai in gherete mobile usor transportabile, si ca gheretele dupa piata au se le indeparteze. Antistia orasului.

Hirdetmény! A közönség tudomására adatik, hogy a General Holban-utcai élelmiszerpiac megnyílt és hogy a jövőben iparigazolványok csak ezen piacra lesznek kiadva, egyúttal értesítettnek az árusok, hogy csak mozgó sátrakat építhetnek, melyeket minden nap a piac után el kell szállítani. Városi előjáróság.

Premier Ambra kölniviz csak Angyal Drogériában kapható.

* Hackmayer uriszabó üzletében az eredeti angol őszi szövet-különlegességek megérkeztek. Avram Jancu-u. 2.

x Flegmann Ármán cég szövet és szőrme felöltő újdonságai megérkeztek. Olcsó árak.

* Elveszett a Palace-kávéháztól a Nyomda-utcaig vezető úton tegnap este két drb. új kék posztó kabát. Tekintve, hogy a megtaláló úgy sem használhatja, adja be a Sonnenfeld-nyomda portásához, a hol kétszáz lej jutalomban részesül.

Ha egyszer használta a Premier Ambra kölnivizet, soha mászt nem használ.

„Mi történt a budapesti Est-moziban?”

Zárt tárgyalás után nyilatkozattal fejezték be az ügyet

Budapestről jelentik: A budapesti ügyész Lovász Károlyt, a „Vágóhíd” című lap szerkesztőjét sajtó útján elkövetelt hitelrontás címén megvádolta a hetilap 1924 december 8-iki számában „Mi történt „Az Est”-moziban” címen megjelent cikk miatt. Az érdekes hitelrontási pert legutóbb tárgyalta a budapesti büntetőtörvényszék Schadl-tanácsa.

— Mit mondanak a mentők? Mit mond a rendőrség? Mit mondanak a Szent István kórház sérülési osztályán? — szólott a cikk.

Ezekkel a kérdésekkel ostromolják egymást az emberek. Előkelő zsurokon összedugják fejüket a nők, titotgva beszélnek a történetekről, a feleség a férjet ezekkel a kérdésekkel ostromolja, az utca egyik oldaláról a másikra kiáltanak át az emberek. Elterjedt a híre, hogy meghaltak az illetők, már a vidék is megmozdult. Az Est-mozi ügye ma már annyira közérdekű, hogy végre meg kell tudni az igazat.

— Az Est-mozi — folytatta a cikk — a Belvárosban van. 1924 november 10-én pontosan este hét órakor történt az eset. A film hitelen elszakadt és a világosság nyomán támadt ijedtség okozta a balesetet. A mozi jegyszédő-személyzetében is többrendbeli változás történt. Azt a jegyszédőt, aki azon a helyen rendezett, az emlékeztetés este óta nem lehetett szolgálatban találni. A mentők kivonultak a helyszínre és az eset főszereplőit elszállították.

— A mentők: vannak olyan esetek, hogy az Önkéntes Mentő Egyesületnek nagyobb alapítványt adnak és bizonyos események ilyenformán nem kerülnek bele a mentők naplójába.

— A főkapitányság sérülési osztályán voltak az akták és onnan valamilyen más hatósághoz vagy osztályhoz mentek át.

— A Szent István kórházban, ahová hírt szerint a szereplőket elvitték, minden bővebb felvilágosítást megtagadtak.

— Egy rendőrorvos mondta: Teljesen kizártam tartom az esetet, egyszerű hóbotos híresztelés, hogy a szerencsétlenség folytán mindketten meghaltak volna, vagy csak az egyik is. Hasonló eset körülbelül 15 esztendővel ezelőtt volt egyetlenegy esetben praxsomban.

A cikk felolvasása után Schadl elnök Lovászt hívta a bírói pódium elé. Lovász kijelenti, hogy a cikket ő írta, a felelősséget magára vállalja, a vádat megértette. Aztán így védekezik:

— Hitelrontásról szó sem lehet. Nem a mozi ellen, hanem a kávéházakban, zurokon, a társasági életben pletykázó tipikus pesti közönség ellen akart ez a cikk dörgedelmes szatíra lenni. Minden társaságban csak erről beszéltek. Bécsben a vonatról huzzták le az embereket, hogy megkérdezzék, mi történt Budapesten. Az Est Moziban? Beszéltek különféle szereplőkről. Azt mondták, hogy az ügy egyik szereplője egy lipótvárosi nagykereskedő leánya. Volt szó egy rendőrtanácsosról, a nemzeti hadsereg egy őrnagyáról...

Tovább nem folytathatta beszédét a vádlott hirlapíró, mert Szokolay ügyész felállott és a következőket mondta:

— Tekintetes királyi törvényszék! Méltóztassák a közérkölciség szempontjából a hallgatóságot kizárni a tárgyalóteremből.

— Szó sincs arról, — felelte a védőügyvéd — hogy mi ott a történeteket bizonyítsuk nyilvános tárgyaláson.

Az elnök: De nekünk tudni kell, hogy tulajdonképpen mi történt, hogy a cikkíró vádlott tulajdonképpen mire célozott, mit akart megírni?

— Zárt tárgyaláson elmondok mindent, — jelentette ki Lovász Károly, — mire a bíróság elrendelte a zárt tárgyalást.

Felőrást zárt tárgyalás után Schadl elnök ismét beengedi a közönséget a terembe:

— Folytatjuk a főtárgyalást — szól az elnök.

— Kérem, arról van szó, — fordul most a vádlott Lovász felé az elnök, — hogy ön olyan nyilatkozatot tesz, amelyet a sértett cég elfogadhat.

— A cikk írása úgy indult meg — jelenti ki ezután Lovász — hogy az elterjedt híreszteléseket megtámadja a cikk. Éppen a mozi érdekeit akarta megvédeni a cikk, hogy a fenforgó híreszteléseket megcáfolja. Saját nyomozásom és a rendőri riporterek segítségével lefolytatott nyomozás során megállapítottuk, hogy Az Est Moziban semmi sem történt.

Ezután az ügyész is elejti a vá-

dat, a törvényszék megszünteti az eljárást a nagy közönséget vonzó perben.

MOZI

— A Dorian-filmszínházban ma, szerdán a „Rádium tolvaj” című 7 felvonásos kalandor vígjáték látható, melyet Georg Jacoby a „Névtelen ember” rendezője vitt filmre. Bruno Kastner, Lona Schmiedt (a Fehér menyország főszereplője), Dodd Bobby (a Névtelen ember főszereplője), Martin Herzberg (Cooperfilm Dávid főszereplője) játsszák az ötletes és lebilincselő film főszerepeit. — Ezen kívül filmre kerül a legújabb Dorian-revü. Az előadások 5, 7 és 9 órakor kezdődnek. — Jön: „Vissza a nyomorba”! a főszerepben: Mary Kid és Reinhold Schünzel.

— Trója II. része még ma és holnap, szerdán és csütörtökön megy.

OLVASSA EL

a következő jó könyveket a Hegedüs Hirlapiroda Kölcson-könyvtárából:

Meyrink: A Walpurgis-éj. A Gélem toldaléka ez a frapánsul elgondolt és bravuros művészettel írt regény. A kiöncködők és proletárok között uralkodó ellentétek feloldozásával valóban a mai ember olvasmánya. 2105

Moinár Ferenc: Andor. Egy tipikus pesti fiatalember lélek és jellemrajza, viharos és tragikus szerelmi történet keretében. 118

Aage Madelung: Megbélyegzetek. Ez a világhírű regény a háború előtti Oroszországban élő zsidók sanyaru helyzetét izgalmas regény keretében mutatja be. 905

Gáspárné Dávid Margit: Lisesotte. Bájos, romantikus regény a régi Pest-Budáról. 2607

Méray-Horváth Károly: Új világ felé. A szerző bátran nevezhetné könyvét Európa regényének, mert jövődöbéli alakulásának és fejlődésének képét tárja elénk. És a nagy regény izgalmas fordulatait véges-végig egy megkapó szerelemnek a története szövi át. 1850 A-B.

Karinthy: Copillaria. A szerelem és szexualitás ősi problémájának költői megjelenítése. 1210

Wilde két új darabja. Ladi Windermere legyezője és Bunbury. 2363

Wells: Álom. A nagy katasztrófa, a nagy háború rettenő éveire tekint vissza Wellsnek ez az új regénye kétezer esztendő távlatából s az időbeli roppant perspektíva jó egyben-másban új világosságban láttatja a nekünk alig mult eseményeket. 2398

Költözködés miatt mélyen leszállított árak!

Prima Loden kalap	— — —	190	lei
Ita	— — —	250	"
Pichler	— — —	250	"
Gyukits	— — —	500	"
Habig	— — —	550	"
3 drb prima kemény gallér	— — —	100	"
1 " puha gallér	— — —	19	"
1 " gummi kabát	— — —	180	"

Atmeneti kabátok és fehérneműek nagyon olcsó árban

HOLLOS

úri divat üzlet, Bulev. Regele Ferdinand 3

2500 leiért kész hencserek, legfinomabb kivitelben kaphatók Hermann Kárpitosnál Sas-passzázs (v. Reisinger helyiség)

Nagyváradra szökött egy amerikai feleség

Sipos Flórián kalandja két világrészen keresztül

Amióta Kecskeméti Győző kalandorok számára fölfedezte Amerikát, azóta szinte mindnapossá vált az az uzus, hogy megévedt európaiak a büntető törvénykönyv paragrafusai elől az Újvilágban keresnek menedéket. Ugyátszik, hogy a jó öreg európai erkölcsök azóta engedtek a régi szigorúságukból, mert ime megtörtént az a szokatlan eset, hogy egy amerikai feleség — férjeura, no meg a büntetőjogi következmények elől — ideszökött az Óvilágba.

A Cleveland-ohioi román konzulátustól néhány nappal ezeőtt érkező levél érkezett a várad polgármesteri hivatalhoz. A levél arra kérte a nagyvárad hatóságait, hogy minden eszközzel akadályozzák meg a Sipos Flórián és neje loraini (Ohio-állam) lakosok közös tulajdonában levő Baltii (Mocsár) utca 3. sz. ház eladását. A hivatalos szűkszavusággal megírt levél egy hirdetőmennyre utalt, amely az „America” című, Clevelandban megjelenő lapban latott nyilvánlagot, s amelyet a konzulátus leveléhez mellékelte. Ezt a hirdetőmennyt az említett Sipos Flórián volt nagyvárad, most amerikai vette közé és abban felhívta ismerőseit és a hatóságokat, hogy tudassák vele feleségének holétét. Öngyűsége ugyanis — aki lánykorában a Juhász Mari névre hallgatott — töle ez év június 31-én éjszaka, — Rácz Teodor, szintén Bihar megyéből származó munkás társaságában — megszökött. Ami magában nem lett volna baj, ha az elővigyázatos menyecske történetesen magával nem vitte volna férjének betétkönyvét és annak révén minden vagyonát kitevő 1675 dollárját.

A polgármester megbízásából Kemény L. Ignác előjáró — a régi Várad mindentudó szakértője — vette kezébe az ügyet és megállapította, hogy a szóbanlevő ház csakugyan Sipos Flórián és neje tulajdonában van. A ház lakói pedig elmondták, hogy Siposné néhány héttel ezelőtt több ízben mutatkozott náluk, amikor is az asszony minden követ megmozgatótt, hogy az ingatlant el tudja adni. Többszöri sikertelen kísérlet után aztán Debreczenbe utazott férjéhez, Juhász Marihoz. Azt azonban, hogy az asszonyszökött Rácz Teodor vele ment-e Debreczenbe, vagy pedig hazament szülőfalujába, Rójra, még eddig nem sikerült kideríteni.

Az előjáróság természetesen megette a kellő intézkedéseket azért, hogy a Baltii (Mocsár) utcai ház ne cserélhessen gazdát, vagyis, hogy annak értéke Sipos Flórián kezén az 1675 dollár maradjon. Azt, hogy a károsult férj, felesége ellen — diplomáciai úton — megindította-e a polgári eljárást is, nem tudjuk. Amár azt sem tartjuk kizártnak, hogy az elvesztett dollárokat a legylelkűen keresztet vetett és most már megelégszik azzal, hogy a várad házát. Öngyűsége persze en körülmények között vigan megéled az egész kis történetnek, hiszen az 1675 dollárnak is nyakáig kell érnie. Kemény kapitány minen esetre értesítette Siposnak ill. lakó fivérét is a történetekről, melyeknek alkalmasint folytatása lesz.

A vállalkozó szellemű feleség

személyéről sikerült megtudnunk, annyit, hogy életkor 48 év és hogy férjével, — aki egyszerű földmives volt Illén, — 1912-ben vándorolt ki Amerikába — szerencsét próbálni. A szerencse úgy

A régi Várad romantikus esztendei

EMBEREK ÉS TORTÉNETEK

Írta: MARTON MANÓ

(36)

Bizonyára sokan és szívesen emlékeznek maig is Szlávy József főhadnagyr. Ő volt az ármádiában az első lőről szállt huszár. A többiek, szegények már halálos kényszerűségből szakadtak ki a nyeregből, valahol Ravarusz-kánál, mikor a paripa feje mellett sütogették kurta karabélyukat a gács buckákon rohanó rajokra. Okányi Szlávy főhadnagy úrnak kevés dolga volt a háborúval roppant testbeli súlya miatt, ami oka volt annak is, hogy béke időben fegyvernemet kellett változtatnia. Nyugdíjba nem küldhették, gyalogsághoz meg nem szabad tenni a huszárt; lovasízt nem bírta ki büntetésből sem eifélet. Meg aztán a százötven kilós súlyával a marsot ugyse állná, okosabbat ki se lehetett volna találni: Szlávy Józsefet szépen bedugták parancsnoknak a várad népfölkelő zászlóaljhoz. Nem volt ugyan kinek parancsoljon, mert népfölkelők csak papíron szolgáltak, de legalább lecsigadt kissé. Erről a rendkívül kövér katonáról tudniillik, aki a legenda szerint két zsölyén ült a színházban, még egy esztendővel előbb mérgesen cikkeztek a pesti lapok, mert megkardlapozott egy kekk civist Debreczenben.

— Egy incifinci hadnagyocská — írta a képes újság — egy nyápic tisztecske ... és le is rajzolta a veszélyes hatvágás közben — szegény cingár vézna kis hadnagyot ... amikor már a konflis leszakadt alatta ...

Az incifinci hadnagyocská népfölkelő kommandáns korában Baich Péter udvarához tartozott. Tudni kell, hogy a bárónak volt egy tréfa-udvara, hozzáillő udvartartással, ami, ha nem is emésztett meg annyi költséget, amennyi a pireneusi Andorra köztársaság elnökének civilistája, de bizonyos, hogy ezt a budgetet megközelítette.

Baich főhadnagy, a fenség teljes majestással és hallatlan bőkezűséggel látta el hivatalát. Főudvarmestere Szunyogh Andor volt, és Szlávy József volt a hatalmas testőrkapitány. A szerepek azután így oszlottak meg: pénzügyminiszter Telegdy József főhadnagy, egészségügyi miniszter a kedves,

látszik, nem volt mostoha hozzájuk, mert a szorgalmas házaspár, helyesebben a férj, néhány év alatt csinos kis vagyont gyűjtött össze magának. A várad házat a háboru után vásárolták, amikor is az asszony hazajött azzal, hogy itt is marad. Elfogyván a pénze, visszament Amerikába és most, az 1765 dollár, no meg a rojti kivándorló kellemes társaságában csapat, papot és férjet Amerikában hagyva, repatriált Európába.

bohém doktor, a fenség intímusa, aki végig farsangolta az összes vig éjszakákat, de ma szörnyen megkomolyodott. Külgügyminiszter volt Eszterházy Lulu főhadnagy és pesti nagykövet Dobay István.

Egy ünnepi vacsorára, amelyet a Pannoniában rendeztek, a pesti nagykövetet is lesürgönyözték. Az egész udvar frakkban várta a hét órai gyorsnál. A főudvarmester lelkes szavakkal üdvözölte, amire Dobay meghatóttan válaszolt. Az utasok nem tudták mire vélni a dolgot, izgatottak voltak és ámultak-bámultak. Nem is csoda, a frakkos urak mellett a legfantasztiku-

A Bihar megyei Takarékpénztár devizaautorizációt kapott

A nagyvárad devizapiac felendülését fogja jelenteni az a tény, hogy Nagyvárad egyik legrégebbi és legtekintélyesebb pénzügyintéze, a Bihar megyei Takarékpénztár megkapta a devizakereskedésre jogosító autorizációt. A központi ellenőrző hivatal ma 2834. számú leirattal értesítette a bank igazgatóságát, hogy az auto-

sabb kotillionok és érdemrendek csillogtak. A pályaudvarról feldisztatott fiakereken robbogtak a diszvacsorára. Nemsokára megérkeztek a színesznők is grand toalettben és a meghívott vendégek. Valóban páratlan pompájú volt a virágdiszes asztal, mely ezüst és kristály alatt rogyadozott. És következett a csodálatos menü: tizenkét fogás Brillat Savarin művészetével és mindentől függetlenül hat féle leves. A levelek során rákok, pókok, csigák, fűrnyelvek és ebihalak szerepeltek.

Szlávy főhadnagy úr sorba minden fogásból kétszer kért.

— Milyen levest méltóztattik? — kérte a fehér keztyűs huszár-altiszt.

— Alesz — intett éhesen a hatalmas testőrkapitány — ide mind!

Asztalbontás után a fenség cerclét tartott:

— Ugy látom — kegyeskedett megszólítani Szlávy Jós-kát — ugylátom excellenciád jóllakott.

A testőrkapitány bólintott:

— Na, szo cimlih ...

Még kissé éhes volt. De kezdődött a bál és a táncot egy lehelletkönnyű szinpad tündérekével neki kellett megnyitni ...

(Folytatom.)

Lopni kényszerítette 15 éves kedvesét

Egy előkelő bécsi gyáros leányának tragikus szerelme — 22 éves udvarlója parancsára hosszú ideig lopta szüleit

— Bécsi tudósítónk távirata —

Egy elvetemült fiatal csabító fölött itélkezett most a bécsi törvényszék, aki nemcsak, hogy megrontott egy igen előkelő családból származó tizenöt éves gyermekleányt, hanem arra is rávette a dozatát, hogy gazdag édesapját és édesanyját kirabolja.

Licht Alfréd huszonkétéves magántisztviselő egy bálon ismerkedett meg N. Elzával, egy dugzagdag bécsi gyáros tizenöt éves leányával.

A romlott fiatalember udvarolni kezdett a leánynak, aki rövid néhány hét alatt szeretője lett.

Ettől kezdve a fiatalember zsarolni kezdte a leányt. Azzal fenyegette meg, hogy viszonyukat elárulja az apának, ha nem szerez részére pénzt. A szerencsétlen leány, hogy elkerülje a szégyent, egy szép napon

szülei távollétében feltörte édesanyja ékszeres dobozát, magához vette a családi ékszereket és sirva adta át csabítójának.

Több ízben összesen 125 millió ko-

rizációt a takarékpénztárnak megadta.

Értesülésünk szerint a Bihar megyei Takarékpénztár rövidesen megszervezi devizaosztályát és megkezdi működését, amely a banknak a várad piacon elfoglalt pozíciójánál fogva előnyösen fogja befolyásolni a devizakereskedelmet.

ronát lopott ki édesapja íróasztalának fiókjából is a megfélemlített gyerek. A gyárosnak feltűnt a sorozatos lopás, azonban nem sejtett semmit. Az ékszereket a fiu értékesítette, a pénzt azonban gyorsan elverte kártyán.

A család nem tudott mást tenni a sorozatos lopásokkal szemben

és ismeretlen tettes ellen meg-

tette a feljelentést

a rendőrségen. Rémülten értesül-

tek a nyomozás eredményéről.

A tárgyaláson a fiatalember ki-

jelentette, hogy hajlandó a leányt feleségül venni, azonban a szülők ebbe nem egyeztek bele.

A fiatal zsarolót másfél évi börtönre ítélte a bécsi törvényszék.

Harisnyák, keziyuk, fehérneműek szolid
olcsó árban BLEIER divatházában Sepsősságe

PERZSASZÖNYEGEK
részletfizetésre is kaphatók
Sternbergnél Bulev. Regele
Ferdinand (Rakóczi-ut) 14 1803

Sürgősen eladó

egészen vagy felerészben

IPARTELEPvasutvágány mellett, épületek
azonnal elfoglalhatók, értekezni
tulajdonosnál**Record kalapgyár**
Leinhardt Hermann

Avram Iancu-utca 14.

Nógrádi Józsefangol és francia urisزابó
Bul. Reg. Ferdinand (Rákóczi-ut) 10. Kizárólag
csak angol anyagból
1960 dolgozik.

A

Dreher-Haggenmacher
Nagyvárad Sörgyár rt.
legújabb világos sör
specialitása**ŐSZI SÖR**

mindenütt kapható már.

IskolatáskákFarkas-Aruház
Nic. Iorga 5.**Párisi****női divat****ujdonságaim****megtekintése****cellából kérem****szíves****látogatását****SZILAGYI**

Ferdinand király-ut 3. sz.

**Betegeknek és
üdülőknek**őszi utószezonra legjobban
ajánlható az**ELENA****PENSIO****ABBAZIABAN**Lakás, bőséges étkezés
napi 25 liraFelvilágosítást utazásra, vizumokra
vonatkozólag ad a Hegedűs Hirlapiroda, Oradea-MareZONGORÁK részletfizetésre
kaphatók „Sternberg”-nél,
Bulevardul Regele Ferdinand
No. 14. 1803**Színház****BÉRLETI FELHÍVÁS!**Mély tisztelettel jelentem
Oradea-Mare város nagyrabec-
sült közönségének, hogy az
1925—26. évi színiudényben 120
előadásra bérletet hirdetek, a
mely bérlet folyó évi október
hó első napjaiban veszi kezde-
tét. 60 A) és 60 B) bérletes elő-
adás lesz.**Bérleti árak a következők:**Nagy páholy 60 esti előadás-
ra 23.000 lei.Rendes páholy 60 esti elő-
adásra 17.000 lei.Zsöllye 60 esti előadásra
4.500 lei.Körszék 60 esti előadásra
3.500 lei.Támlásszék 60 esti előadás-
ra 2.300 lei.A régi bérlok jogait folyó hó
26-ig, szombat déli 12 óráig
tartom fenn.Bérelni lehet Halmai Lajos
titkárnál a színházi irodában a
mai naptól kezdve mindennap
délelőtt 9—12-ig és délután 4—
6-ig.A bérleti összeg három rész-
letben is fizethető.

Mély tisztelettel:

Gróf László,A Regina Mária Városi Színház
igazgatója.**Molnár Ferenc rendez
Reinhardt-nál**(Berlini levél.) Még mindig nem
bizonyos, kedden vagy szerdán
fogja-e követni az Üvegipő bé-
csi bemutatóját a berlini premier,
mivel most építették át nagy
luxussal a Kurfürstendamm-nak
azt a színházát, ahol az Üvegipő
kerül színre és így a premier esté-
jének végleges meghatározása at-
tól függ, sikerül-e keddre befejez-
ni az átépítési munkálatokat, vagy
sem. Ami azonban a rossz berlini
színházi konjunktura mellett szí-
nte valószínűtlen esemény: a pre-
mier estéjére már napok óta nem
lehet jegyet kapni. Az bizonyos,
hogy a Theater am Kurfürsten-
damm egész kivételes szereposz-
tásban hozza színre Molnár Ferenc
színművét, hiszen már az a körül-
mény, hogy a három nagy női sze-
repet Dorsch, Valetti és Sandrock
fogják játszani, szokatlan súlyt ad
a színlapnak, de a három briliáns
színész mellett ott van még a
színlapon Pallenberg neve, hiszen
Hegedűs Gyula szerepét Pallen-
berg vállalta el és még az olyan
epizód-szerepre is, amelyen a
rendőrtanácsosé, a berlini színpad
egyik markáns tehetsége vállalko-
zott, mint Max Landa.Az Üvegipő próbáival párhuzam-
osan már megindultak a próbák
Reinhardt egyik színházában, a
Kammerspiele-ben a Színház-ból,
amelynek három egyfelvonásosa
közül a Lear király és a Marsal
kerülnek színre október kilencedi-
kén, míg a Budapesti előadott
harmadik egyfelvonásos, az Ibolya
helyett Berlinben Molnárnak egy
másik egyfelvonásosa fogja teljes-
síteni az estét: a Csenedet,
amely Budapesti nem került
színre. Max Reinhardt ismételt
fölkérésére a Színház próbáinak
vezetését Molnár Ferenc vette át,
és amire nem volt ideig példa Mol-
nár Ferenc színházi pályáján, mintrendező a színlapon nevével is
Molnár fog szerepelni Reinhardt
színházában, míg ideig csak inkog-
nitóban, vagy álnév alatt rendezte
drámáit Molnár. Így alig két hét
alatt két premierje lesz Berlinben
Molnárnak és a második premier
szintén szokatlanul fényes színlap-
pal kerül a berlini közönség elé.
A Lear király és a Marsal nagy
szerepét, a színészt, amelyet Bu-
dapesti Törzs Jenő játszott, Ber-
linben Klöpfer-re osztotta
ki Reinhardt: és Klöpfer most a
német színpad legdrágább, legdi-
vatosabb, amellet pedig egyik
legtehetségesebb színésze, akinek
az elmúlt két-három év során né-
hány egész kivételes sikere volt,
főleg Shakespeare-szerepekben.
Klöpfer a berlini állami színház-
ban, a volt udvari színházban „üg-
rott ki”, innen került Bécsbe, ahol
szintén igen nagy sikerrel játszott
és most a német színházak világá-
ban nagyon fontos esemény Klöp-
fer minden új szerepe. De Klöpfer
mellett a legjobb kezébe tette le
Reinhardt a Színház többi szere-
pét is: többek közt Gültorf és
Eckersberg főgnak szerepelni az
október kilencedikére kitűzött
premier színlapján.Molnár Ferenc igen intenzív
munkát fejt ki Berlinben, mert ha
hivatalosan csak a Színház rende-
zését vállalta is, felhivatalosan
részt vesz az Üvegipő próbáinak
irányításán: és az Üvegipő berlini
előadása sokkal inkább fog emle-
keztetni pesti előadásokra, mint a
bécsi, ahol a háttér színeibe bécsi
lokalkoloritot igyekeztek vegyite-
ni. Az Üvegipő próbáinak törzs-
vendégei közé tartozik Käthe
Dorsch férje, Harry Liedtke, a hi-
res moziszínész és noha Dorsch
már jó néhány esztendeje tartozik
a német színpad reprezentatív ér-
tékei közé, most, úgy látszik, ki-
váncsi volt férjének véleményére
és tanácsaira, mikor az Üvegipő
kis cselédjének nagy szerepét
akarja teljes, tiszta életre kelteni.
A két színház próbáinak irányítá-
sa mellett Molnár Ferenc sokat
dolgozik új színművén, amellet
pedig bemutatkozik majd egy
olyan területen, ahol ideig nem ki-
vánt szerepelni: a film területén.
Az első filmekre nézve Molnár
már megállapodást kötött Ameri-
ka legnagyobb és legelőkelőbb
filmvállalatával, a Paramount-tár-
sasággal: és ez fogja kivinni a vi-
lágiacra a Molnár-filmeket.**Gyilkos,****aki önként jelentkezik
a rendőrségen**

Furdalta a lelkiismeret...

— Az Estilap eredeti távirata —

Prágából jelentik: A prágai
rendőrség tegnap jelentke-
zett egy fiatal ember, aki el-
mondotta, hogy őt Heger Ja-
roslavnak hívják és azért je-
lentkezett, mertszámos bűncselekményt
követett el.Lelkiifurdalása volt és a
szörnyű tehetől meg akart
szabadulni. Ezután töredelme-
sen bevallotta, hogykét kedvesét meggyilkolta,
azonkívül részt vett más
rablógyilkosságban is.A bűnös embert a rendőrség
örizetbe vette. Azt hiszik,
azonos egy Bazaut nevű
pardubitz emberrel, akit gyil-
kosság kísérlete miatt köröz-
nek.**A szerkesztő
üzenetei****Bírnami erdő.** Ön őszintén be-
vallja nekünk, hogy intelligens em-
ber létére — babonás — és sok-
szor megretten önmagától, amikor
minden jelentéktelen kis fizikai
eseménynek az ön saját életére
vonatkoztatott jelentőséget tulajdo-
nit, holott józan perceiben (és
szerencsésére ezek a józan percei
tulnyomó többségben vannak a
„babonás” perceikkel szemben)
hajlandó az egészét gyermekes,
primitív képzelődésnek tekinteni.
Szágyelni való nincsen ezen, és ha
bevallja, ha bevallja, hogy meg-
van Önben a babonasság, ezzel
— felismerve a bajt — már rá is
lépett a gyógyulás útjára. Mert a
babona — primitív emberről való-
ban nem más — nagy általánosí-
tással meghatározva, mint: helyte-
len ok megállapítása egy okozat-
nál. Intelligens, nagykultúrájú em-
berről azonban, aki előtt a termé-
szeti jelenségek oka nem hétpo-
csétes titok, — nem is lehet más,
mint idegbaj, lelki betegség a ba-
bonaság. Mindenesetre forduljon
ideggyógyorvoshoz, de ha terápiától füg-
getlenül kíváncsi a kérdés szak-
irodalmára, idevágó orvosi művek
címeivel szívesen szolgálunk.**Centennárius.** Paul Louis Co-
rier (de Méré), akinek halála szá-
zadik évfordulójáról most emle-
keznek meg Franciaország-szerte,
publicista volt és görög filológus.
A liberális polgárság eszméinek
szószólója volt Courier és remek
francia stílusú röpíratok a Bourbo-
nok restaurációja ellen irányultak.
Életunt. A délamerikai államok-
ról, illetve a bevándorlottaknak
ottani helyzetéről a lehető leg-
rosszabb információkat adják min-
denünne, ezért határozottan lebe-
széljük arról, hogy oda kimenjen.**K. A. Burges** Gellert a nev-
annak a kaliforniai rajztanárna-
ki a keresztcsőrejtvényt újabb
világhódító körutjára indította.
Nem mondhatjuk, hogy ő talált
fel, mert más alakban már régebb-
ben is ismeretes volt az a rejt-
vény, mely vízszintes és függőle-
ges ölelkező szavakat burkolt el.
Az élelmes kaliforniai professzor
volt azonban az, aki modernizálta
új alakba öltöztette ezt a rejt-
vejtvényt és szerencsésen eltálat-
az időpontot is, amikor a világ ha-
lamos volt ennek az új fejtörőnek
az elfogadására. Szerencsésnek
mondhatjuk a mistert, mert a ke-
resztcsőrejtvényt divatba hozá-
val hatalmas vagyona tett szer-
Brosuráit ezerszázmra kapkodják
felolvasására tódul a közönség
a nagy amerikai Magazinok (ke-
pes folyóiratok) egymásra licitál-
va, drágán fizetik azokat a rejt-
vényeket, amelyeket Burges szí-
vánál. A népszerűségben talán mo-
Chaplinnel is vetekedő professzor
nem idegenkedik az európai vá-
tától sem. Elfogadta ugyanis a
párisi kiadó ajánlatát, mely szer-
a gallok fővárosában is fog
hány előadást tartani a keresz-
csőrejtvényről. Ezt az előadást
napokban tartja meg bizonyos-
hogy ez a párisi szereplés ki-
lőja lesz egy európai turnénak,
így nem lehetetlen, hogy mi vá-
diak is szemtől-szembe láthassuk
majd valamelyik nyilvános
diumról a népszerű amerikai.x Ha elutazik, jegyét a Hegedűs
diis Hirlapirodában váltsa meg.**Ridikulók** FARKAS-Aruház
Nic. Iorga 5.

Az állandó román szintársulat kérdése ujból napirendre került Váradon

Egy román író beadványa a városi tanácshoz —
A várossal akarja megszerveztetni a társulatot

Ma délbén megjelent a polgármesteri hivatalban Samarineanu Mihail író, a nagyváradinasi igazgatója és író. Irásos javaslatot terjesztett elő állandó román szintársulatnak Nagyváradon való megszervezéséről.

Javaslatában többek közt írja Samarineanu:

— Nagyvárad városának van egy színháza, — olyan épület, amelynek felépítésére a városok — például Temesvár — súlyos milliókat költenek. E színházból nemcsak hogy nincs a városnak jövedelme, hanem évente reparációra, karbantartásra stb. száz-ekert költ.

Majd kifejti Samarineanu, hogy szerinte az állandó román szintársulat fenntartása nem érthetné meg tulságosan a város költségvetését.

— Az első években — írja Samarineanu — lehet, hogy volna némi deficit, de nem több, mint 500—600 ezer lej.

— Azonban ugymond a deficit ki-
szöbölődne és 2-3 év multán
városnak jelentékeny haszna
olna, másrészt megadná a kö-
méségnek az annyira óhajtott
színházat. Ezért proponálom:

1. A város egyedül vegye
kezébe színháza kihasznál-
ását és

alakítson állandó román
társulatot 15—20 tagból,
akiket a város költségve-
téséből javadalmaz.

2. Minden színházi bevétel
és állami szubvenció a vá-
ros pénztárába fog befolyni.

3. pontban a tervezett román
szintársulat tagjai névsorat ál-
lítja be Samarineanu, megkü-
ldözve a művészeket és di-
tánsokat, s pontosan megje-
lölve mindegyiknek a fizeté-
sét. A művészek közt szerepel
Niculescu, utána Misu
szintén 20 ezer lej
fizetéssel. Ugyancsak a
tervezett művészek közt
Dinu Aurél havi 10 ezer
fizetéssel.

A műkedvelők közé sorol Sama-
rineanu egy Josifescu nevű ma-
gisteret 6000 lej és Vanga
kereskedőt szintén 6000 lej
fizetéssel. A személyzet évi maxi-
mális költségét 2.400.000 lejben
becsli Samarineanu, míg diszle-
kosztümökre 300.000 lejt vesz
2.700.000 lejben látja tehát az
összegeket. A jövedel-
mök összegét viszont — beleértve
az állami szubvenciót —
2.500.000 lejjel veszi fel.

Tudjuk — írja Samarineanu
hogy Nagyvárad városa évente
mint 7 millió lejt, ad kultúr-
ára. Mi lenne, ha ez ösz-

szegből, amelyet elköltenek anél-
kül, hogy az eredményt látnák, 2.
millió lejt kiszakítanak és beru-
háznák a színházba?

Mint az Estilap munkatársa ér-
tesül, a városi tanács elvben nem
emel ugyan kifogást a súlyos anya-
gi áldozatot kívánó terv megva-
lósítása ellen, de ez ügyben első-
sorban a színházi-bizottság véle-
mnyét kívánja kikérni, érdemben

tehát csak a színházi bizottság
döntése után fog a beadvánnyal
foglalkozni.

A magunk részéről egyelőre
annyit fűzünk hozzá Sama-
rineanu javaslatához, hogy
technikai okokból azzal bő-
vebben ma nem foglalkozunk,
de még visszatérünk reá.

Kedden kezdődik a Reinitz-per nagyváradai tárgyalása

Szeptember 29-én, azaz kedden
veszi kezdetét a nagyváradai itélő-
táblán Reinitz Jakab felebbe-
zési tárgyalása. A tárgyalásra
nagyban készülnek az itélőtáblán,
de készül rá a nagyváradai közön-
ség is, amely nagy számmal óhaj-
tana tanúja lenni a nagy per fejle-
ményeinek. Dr Ille Andor táblai

tanácselnök azonban — mint kö-
zöltük, — a tárgyalás zavartalan-
sága érdekében

mindössze száz belépőjegyet
fog kiadni.

A belépőjegyeket hétfőn, szeptem-
ber 28-án Ponoran Lukács táblai
irodaigazgató fogja kiállítani.

Apagyilkos legény a váradai törvényszék előtt

Özvegy ember volt az öreg Po-
pa Joan Solyomban és tulontul
szerette az italt. Özvegysége miatt
ujból meg akart nőlni, italos ter-
mészeté folytán pedig sokszor ré-
szeg volt. Mindkét körülmény hoz-
zájárult ahhoz, hogy családjával
állandóan hadilábon élt. 1925 má-
jus 2-án aztán — éjszaka, amikor
az öreg részeg fővel ment haza —
György nevű legényfia érthető
szemrehányásokkal fogadta. Popa
Joan pedig apai tekintélyének tel-
jes súlyával erősítette, hogy ő
bizony csak azért is új asszonyt
hoz a házhoz. Popa György tiltá-
kozott a terv ellen, mire

az öreg kést ragadott és így
támadt neki a fiúnak.

Az kicsavarta a kést a kezéből és
felindulásában úgy összeverte
az öreget, hogy menten meg-
halt.

Az apagyilkos legényt — akit ter-
mészetesen letartóztattak — ma
vonta felelősségre a törvényszék
Constantinescu-Babic tanácsa. A
tárgyaláson kihallgatták Popa
György rokonait és szomszédjait,
akik szerint

az öreg Popa csakugyan ösz-
szeférhetetlen természetű em-
ber volt.

Lapzártaig ítélethozatalra nem ke-
rült a sor.

Akit Csehszlovákiában és Nagyváradon is elítéltek pénzhamisításért

Törvényszéki tárgyalás — diplomáciai megkeresésre

Nemrégiben diplomáciai megke-
resés érkezett a nagyváradai tör-
vényszékhez. A megkeresés előad-
ta, hogy Vogel Benjámint petro-
vai Biharmegye) kereskedő 1921.
év folyamán Ausztriából Csehszlo-
vákiába utazott és a marcheyi
határállomáson

80 hamis csehkronát találtak
nála elrejtve.

Bár Vogel azt állította, hogy fo-
galma sem volt a szokolok hamis
voltáról, letartóztatták és pénzha-
misítás miatt eljárást indítottak el-
lene.

A pozsonyi törvényszék 6 hó-
napos fogságra ítélte Vogelt,
aki a büntetést ki is töltötte
és azután visszatért Romá-
niába.

Hogy, hogy nem, szabaddá he-
lyezése után történt, hogy a po-
zsonyi itélőtábla — felebbezés
folytán —

egy és fél évre emelte fel az

elsőfoku bíróság által kisza-
bott és Vogel által már ki is
töltött büntetést.

Igen ám, de Vogel akkor már Ro-
maniában volt, úgy, hogy az újabb
ítéletet végrehajtani nem lehetett.
A pozsonyi tábla ezért diplomáciai
uton kérte a nagyváradai törvény-
széktől, hogy az eljárást a maga
hatáskörében is folytassa le és Vo-
gelt pénzhamisításért büntesse
meg.

A törvényszék több tárgyalást
tartott az érdekes ügyben és

tegnap kihirdette ítéletét,
amellyel — a Csehszlovákiá-
ban elkövetett bűncselekmény
ért — 6 hónapos fogságra ítélte
Vogelt.

A büntetésből — tekintettel a Po-
zsonyban kitöltött hat hónapos
fogságra — 4 és fél hónapot ki-
töltöttnek számított a bíróság. Az
ítélet ellen Vogel ügyvédje — dr
Sor Dezső utján — felebbezett.

Iskolát épít a város a Nilgesz-telepen

A városi tanács ma délbén meg-
tartott ülésén ismételtén foglalko-
zott a Kertvárosban és a Nilgesz-
telepen létesítendő iskolák kérdé-
sével. Hosszas tanácskozás után
kimondották, hogy a Kertvárosban
Fildán Viktor megyei főjegyző há-
zát bérlik ki iskola céljaira.

A Nilgesz telepen pedig ideig-
lenesen szintén kibérelnek egy
megfelelő épületet, de haladéktala-
nul megkezdik az építkezést is. A
hely kijelölésére dr Mangra Deme-
ter főügyész, dr Vostinár János
főjegyzőt és Kőszeghy József fő-
mérnököt delegálta a városi ta-
nács.

* A Bottó-féle főziskola az
inasotthonnak adták. A városi ta-
nács ma délbén foglalkozott M.
Samarineanunak, beadványával,
aki az inasotthon céljaira a Bottó-
féle főziskola négy termét kérte
kiutalni. A tanács egyhangulag ki-
mondotta, hogy a kérelmet teljesí-
ti. imondotta azonban a tanács
azt is, hogy miután a Bottó főzö-
iskola jótékony alapítvány, meg-
kell állapítani olyan bért, amit az
alap javára kell befizetni. Az ülés-
en jelenlevő Samarineanu 50 ezer
lej évi bért ajánlott föl, amit a ta-
nács elfogadott.

A császárhü nép- párt a dunai kon- föderáció mellett

— Az Estilap eredeti távirata —

Bécsből jelentik: A császár-
hü néppárt (Wolff ezredes el-
nöklete alatt gyűlést tartott. A
gyűlésen tiltakoztak Ausztriá-
nak Németországhoz való csa-
tolása ellen. Wolff kijelentette,
hogy a monarchistáknak a
Habsburg-vezetés alatt álló
dunai konföderáció felelne meg
a legjobban. Tiltakozott a gen-
fi paktum ellen is. Kijelentette,
hogyha Ottó visszatérne Bécs-
be, akkor valamennyi köztár-
sasági vezető behódolna. A
gyűlés, amelyen igen sokan
vettek részt, rendben ért véget.

A bagdadi angol főbiztos panasza a törökök ellen

— Az Estilap eredeti távirata —

Genéből jelentik: A bagdadi an-
gol főbiztos az Irakból menekült
keresztények kérésére a Nemze-
tek Szövetsége főtárgyalásához
táviratot intézett, melyben a kö-
vetkezőket adja elő: Török kato-
nák Gorgan vidékén az ottani
keresztényeket korra és nemre
való tekintet nélkül falvaikból el-
űzték és minden vagyonukat elra-
bolták. A lakosság most azt a
kérdést intézi a Nemzetek Szövet-
ségéhez, megengedhető-e, hogy
egy egész néptörzs kiűzzenek a
vitas területéről, még mielőtt en-
nek a területnek jövőjéről végle-
gesen döntöttek volna. A hirt-
a török kormány megtagadta.

* Ki akar a frankfurti mintavásárra utazni? A Wagons-Lits-társulat nagyvárad-i ügynöksége (a Hegedüs Hirlapirodában) közli, hogy 1925 október 4-től 7-ig általános vásár, 1925 október 2-től 7-ig pedig technikai vásár lesz a Majna-melletti Frankfurtban. E vásárra utazóknak a Magyar Királyi Államvasutak igazgatósága menetdíjkezdvezenyt nyújt a látogató lakóhelyéhez legközelebb fekvő határállomástól a másik határállomásig terjedő vonalra. Ezenkívül körülbelül 30 százalékos menetdíjkezdvezenyt kapnak a frankfurti vásárra utazók a Wien-Westbahnhoftól október 1-én és 3-án 23 óra 15 perckor induló 117. számú gyorsvonatra, abban az esetben, ha utazásukat legkésőbb 1925 szeptember 26-ig, a vásár megbízottjánál bejelentik. Német vizumot 75 százalékos kedvezménnyel adnak. Részletes felvilágosítással szolgál a Wagon-Lits nagyvárad-i ügynöksége a Hegedüs Hirlapirodában.

Uj könyvekre pénzt ne költösn
Olcsón ad **HEGEDÜS** kölcsön!
Ujdonságok kölcsönkönyvtára!

A közönség kényelmére
Autojárat van Nagy-
váradi-Nagybárod
közt. Megáll Telegden
és Etesden

Indulás Velencei sorompótól délután 4 órakor, Bárodra érkezik 6 órakor. Indul Bárodra reggel 6 órakor, 8 órakor Váradon van. Előjegyzéseket elfogad a Hegedüs Hirlapiroda Telefon 458.

Esőernyő

Legolcsóbb a készítőnél
Rosenberg Testvérek

Str. N. Iorga (Zöldfa-u.) 8.
Behuzás, javítás gyorsan készül.

32 év óta a Maria Királyné (Széchenyi)-szállodában levő

órás- és ékszerész üzletemet
kényyszerűségből ideiglenesen

Str. Saguna (Kapucinus-u.)
16. szám alá helyeztem át.
A raktáron levő órákat, dísz tárgyakat mélyen leszállított árban kiárusítom. Aranyat, ezüstöt, brilliáns tárgyakat, műfogat ismét magas árban vészek. Óra és ékszerjavítást és újmunkákat vállalom pontos kiszolgálásban. Tisztelettel: **Freund Benjámín** órás és ékszerész

x MIELŐTT külföldre utazik, érdeklődjék vasuti jegyek és hálókocsik után a Hegedüs Hirlapirodában. (Nemzetközi Hálókocsitársaság fiókja.)

Olcsó, szolid bevásárlási forrás

SZENSZKI MIKLÓS

Áruház Sas-passage.

Harisnyák, fürdőeressz, ernyők, lehneműek, csipke, gomb, szalag és mindenféle divatárak nagy választékban.

APRÓ HIRDETÉSEK

LEVELEZÉS

KEDVES Elemér alias Manó, jó ötlet volt engem Lilinek elkeresztelni, mert így senki sem gondolt rám, viszont másutt nagy konsternációt keltett. Különösen, ami a hideg szalont illeti, kijelentem, hogy abban a szalonban mindig jól van fűtve, sőt tegnap este tüfütött volt. Arra kérem, maradjon a magázásnál. Itt minden szavam 4 leibe kerül, ezért most tényleg nem leszek bőbeszédű. Agi. 442

HAZASSÁGKÖZVETÍTÉST ki vállalt címet borítékban kérem „Honorálom” jellegre a Hegedüs Hirlapirodában. 444

Gyermekkocsik Székénél,
Piata Unirii 16.

LAKÁS

BUTOROZOTT szoba fiatal ember részére kózztal vagy anélkül kiadó. A. D. Xenopol (Lakatcs) utca 17. 426

KÉTSZOBAS lakás központban kiadó. Gogalniceanu (Várady Zsigmond) utca 39. 447

ALKALMAZÁS

GYERMEKSZERETO fiatal lány, ki a varráshoz és kézimunkához ért, gyermek mellé ajánlkozik, vagy párna montirozást vállal. Címet a Hegedüs Hirlapirodában kér. 411

INTELLIGENTES deutsches Fräulein wird zu einem Schulbunten gesucht. Erdős, Printul Carol (Szilágyi Dezső) utca 6. 448

MAGANYOS ur intelligens házvezetőnőt keres falura, 27-én délután 3-5 óráig jelentkezzenek az érdekeltek a Palace szálloda portásánál. 420

ZONGORA órákat adok kezdőknek. Ugyanott gyakorolni is lehet. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 38

CÉMENT munkálatokra önálló munkást keresek. Vulcan Josif (Nagy Sándor) utca 17. Gépjavitó. 446

GÉPIRÓKISASSZONY, azonnalra felvétetik. Románul tudók előnyben. Cím: Rudolf Mossenál, Ferdinánd király (Rákóczi) ut 14. 56

VARRÓNÓ, angol-francia munkás, jobb házakhoz ajánlkozik. Cím: Gyulai Annuska, Huszár utca 19. 443

JÓMEGJELENÉSÜ férfiak és nők üzletszerzőkül kerestetnek fix fizetés és jutalék ellenében. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 435

PERFECT mérlegképes könyvelő felvétetik. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 434

MINDENES felétetik, Caragiale (Nyárfá) utca 4. 433

NÉMET levelezőnőt, könyvelőt, perfect munkasert felvesz a Kovács Testvérek Nagyáruház. 439

GAZDASSZONYNAK ajánlkozom magános uriemberhez. Huszár utca 1. özv. Vorcsák Gyuláné. 428

UTAZÓ felvétetik fix és jutalékkal. Jelentkezni délutánonként. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 445

ADÁS-VÉTEL

ELADÓ központban 2 parkettás szobás, fürdő és mellékhelyiségű ház, azonnal elfoglalható, 310 ezer lei. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. 416

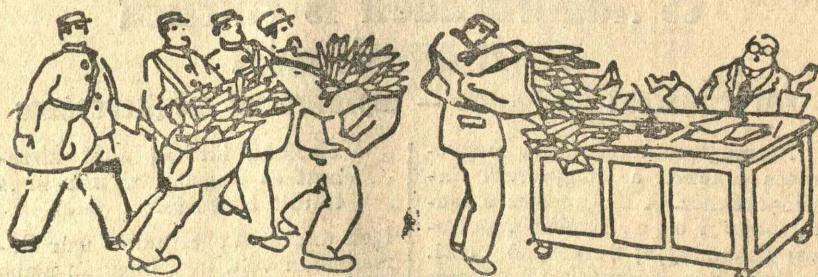
GYÖNYÖRŰ mintájú gobelin olcsón eladó. Cím Hegedüs Hirlapirodában. 400

FRANCIA szépirodalmi könyveket megvételre keresek. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 372

METEOR kályha kisebb üzletbe alkalmas, eladó. Akadémia-utca 1. ajtó 2. 429

FÉRFI tékabát (középtermű alakra) plüss bélésű igen olcsón eladó. Gerhardt és Fianál. 228

Ez az eredmény, ha az Estilapban hirdet

Registru Special **Registru Personal**
Lista de vânzare

hitelesítve
15
Lei füzetenként

Kaphatók a **SONNENFELD** papíráruházban

Személyazonossági igazolványhoz

2 drb fénykép szépen kidolgozva
40 lei

Benedek fényképésznél

Str. Saguna No. 5., I. emelet
(volt Kapucinus-utca)
Gyáraknak, iparvállalatoknak nagy **árkedvezmény.**

ELADÓ 4 szobás, fürdőszobás összes mellékhelyiséggel több 3- és 1 szobás lakások, butorozott szobák vannak. Weisz Gizi, Matei Basarab (Nyomda) utca 4. 417

SZÖRME ujdonságok Leichner-nél, Ciorogariu püspök (Uri) utca 4. szám.

HOSSZUNAPRA Cion templomban női ülőhelyet keresek. Millerand (Arany János) utca 7. telefon 746. 422

RÉZÜSTÖT, használtat, jókaban, keresek megvételre. Hóféher ke áruház, Sas palota. 449

EGY hólószoba, nagy consul körrel eladó. Réti, Cuza Vo (Szacsavay) utca 73. 440

EGY ebédlő szmírna 20 cm² eladó. Cím a Hegedüs Hirlapirodában. 429

COMÓD, Biedermayer széke antik asztalok és porcellánok eladó. Delavrancea (Ritoók Zsigmond) utca 30. Salon Altwien. 427

EGY jókarban levő komplet hólószobát keresek megvételre. Cím a kiadóban. 426

KÜLÖNFÉLÉK

ZSIDÓ lyceumi tankönyvek eladók, főleg VIII. osztályosok. Sz. Manastiri (Zárda-utca) 1. emelet. 373

Aszódihoz Sas-palotában

Friss HELLER bécsi csokoládé-bonbon érkezett 1, fél és negyedes dobozokban, ugyszintén Heller-féle Bitra-csokoládé, Capsa Zamfirescu, Kandia és Melissa friss csokoládé-bonbonok — Fűszerezőszálmában friss nyolcféle zamatu **pörkölt kávé** kapható

Mah-Yong

játékszabályok és elszámolás ára 40 lei

Kapható a Hegedüs Hirlapirodában

Fényképészeti cikkek

Ozv. Petri Árpádné

egregőbb látszerész üzletében kaphatók. — Stepper cukrászda mellett 1690 Bulevardul Regele Ferdinand

Gépszurozást

géphímzést legszebben készítenek. Strada Vla- 1912 huta (Szentjános-u. 29)

Sonnenfeld Adolf-nyomda r. t.

VIZUM

utazási felvilágosítás és a **HEGEDÜS HIRLAPIRODÁBAN**

MENETJEGY